

Søknad

Søknadsnr.	2018-0092	Søknadsår	2018	Arkivsak	2018/10304
Støtteordning	RULL-midlar landbruket Hordaland				
Prosjektnavn	Vått og vilt klima – praktiske tiltak for landbruket i Meland				

Kort beskrivelse

Prosjektet handlar om klimatilpassing basert på lokale tilhøve. Ein vil samla erfaring frå aktive bønder og frå forsking for å finna praktiske tiltak som har overføringsverdi til andre bønder i kommunen, og bruka videosnuttar og sosiale media som verktøy for formidling.

Prosjektbeskrivelse

Sjå vedlegg

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Meland kommune Org.nr:951549770	P.b 79 5906 FREKHAUG	95735405
Kontakt-person	Laila Bjørge	p.b 79 5906 FREKHAUG	95735405
Prosjekt-leder	Laila Bjørge	p.b 79 5906 FREKHAUG	95735405

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Støtte til ulike Rull tiltak - nye bønder pakke m.m

Spesifikasjon

Bakgrunn

Det våte klima kombinert med mykje myrjord har alltid gjort at det er krevjande å vera vestlandsbonde. Klimaendringar med meir ekstremver og nedbør i vekstsesongen har gjort det endå vanskelegare. Likevel ser ein at nokre bønder likevel får ut husdyrgjødsela til rett tid og klarar å få brukbare avlingar sjølv i uår som 2017. Landbrukskontoret har ved fleire høve hatt lærerike diskusjonar om kva bøndene som lukkast gjer, og kva dei som ikkje får det til kunne gjort annleis. Det er små og store tiltak som handlar om å gjera ting til rett tid, vera i forkant med dreneringssystem og interne driftsvegar, og endra gjødselpraksis med anna type utstyr m.m.

Forsking og utviklingsarbeid knytt til klimatilpassing er ofte teoritisk og det er vanskeleg for den enkelte bonde å omsetja denne kunnskapen til ny praksis på sin eigen gard. Ein anna ting er at det lokale jordsmonnet varierer og gjer at det som verkar andre stader ikkje er alltid er mogleg her.

Tanken med dette prosjektet er å setja fokus på dei som lukkast, og prøva å gjera deira erfaringar tilgjengeleg for resten av bøndene på ein slik måte at dei kan endra praksis. Erfaringsbaserte tiltak samanhalde med forskingsresultat kan formidlast gjennom videosnuttar der ein syner bønder som gjer dette i praksis, og ein kan få vist både korleis og kvifor ein bør gjera ting på andre måtar for å tilpassa seg det endra klimaet.

Landbrukskontor og rådgivingstenesta føler ofte at ein manglar verktøy for å formidla kunnskap til bøndene. Klimatilpassing er eit stort og vidt begrep som ikkje gjer mykje mening før ein fyller det med praktiske døme. Bønder lærer mest av andre bønder, men det er ikkje noko opplegg for slik formidling. Ved å ta i bruk sosiale media og videosnuttar trur ein når ut til spesielt nye bønder. Nye bønder ser me hentar mykje av kunnskapen sin frå internett og då er det viktig å gjera det tilgjengeleg på den måten. Lengre avstandar til rådgiving og eit mindre aktivt landbruksmiljø pga færre bønder har gjort det vanskelegare å nå ut med ny kunnskap. Bruk av media bruk kan difor vera eit effektiv verktøy.

Meland bondelag er ivrig på at me skal prøva å få til dette saman. Me vil samla lokalt bondelag, grovforrådgjevar Lise Austrheim frå Norsk landbruksrådgjeving Vest ,fylkesagronom Øyvind Vatshelle og landbrukskontoret till ei arbeidsgruppe.

Prosjektmål

Prosjektet handlar om klimatilpassing basert på lokale tilhøve. Ein vil samla erfaring frå aktive bønder og frå forsking for å finna praktiske tiltak som har overføringsverdi til andre bønder i kommunen, og bruka videosnuttar og sosiale media som verktøy for formidling.

Forankring

Meland Bondelag, Meland kommune, Norsk landbruksrådgiving Vest

Målet er å kunnskapsformidling om praktiske klimatiltak på den enkelte gard ved å ta bruk filmsnuttar, sosiale mediar, markdagar m.m. Samarbeid med lokal mediabedrift; Buss og Media

Knytta til oss fagpersonar frå ulike miljø etter behov.

Prosjektorganisering

Prosjekteigar er Meland Bondelag, Meland kommune og Landbruksrådgivinga

Meland kommune vil vera prosjektansvarleg, Landbruksrådgivinga vil ha det faglege ansvaret og Meland bondelag skal bidra med sine erfaring og dela erfaring frå sine medlemmar

Det vert laga ei arbeidsgruppe med bønder, forvaltning og rådgjevartenesta.

Samarbeidspartnere

Bruka erfaring frå pågåande pilotprosjekt i regi av Vassdirektivet, der ein kartlegg korleis landbruksaktivitet påverkar vasskvaliteten i 4 utvalgte vassdrag i regionen.

Samarbeida med pågåande biosfæreprosjekt. Nordhordland er Norge sin første kandidat til å bli eit UNESCO Biosfæreområde som vil seie ei utnemning for å vere eit modellområde for berekraftig utvikling. Dette gjev regionen eit heilskapleg grunnlag for å utvikle alle delar av samfunnet til det beste for kommande generasjonar. Sentralt her er gamle tradisjonar, erfaringar og ny forsking for å få til ein kunnskapsdrevne utvikling.

Aktiviteter

Laga ei arbeidsgruppe med bønder, forvaltning og rådgjevartenesta.

Samla kunnskap om praktiske tiltak frå aktive bønder som har lært gjennom erfaring kva som verkar.

Bruka erfaring frå pågåande pilotprosjekt i regi av Vassdirektivet, der ein kartlegg korleis landbruksaktivitet påverkar vasskvaliteten i 4 utvalgte vassdrag i regionen.

Samarbeida med pågående biosfæreprosjekt. Nordhordland er Norge sin første kandidat til å bli eit UNESCO Biosfæreområde som vil seie ei utnemning for å vere eit modellområde for berekraftig utvikling. Dette gjev regionen eit heilskapleg grunnlag for å utvikle alle delar av samfunnet til det beste for kommande generasjonar. Sentralt her er gamle tradisjonar, erfaringar og ny forsking for å få til ein kunnskapsdrevne utvikling.

Kartlegga relevant forsking/erfaring frå andre stader.

Samhalda desse og ut frå det laga opplegg for kva tiltak som skal filmast, intervjuwal

Finna bønder som vil formidla- der dei fortel om gode praktiske tips – få opplegg for filming, redigering m.m – her tenkjer ein opplegg med lokal mediabedrift; Buss og media.

Kunnskapen finst der ute, men det handlar om å gjera den tilgjengeleg for brukarane. Laga informasjonsopplegg korleis formidla dette til lokale bønder, t.d markdagar m.m

Målgrupper

Aktive bønder i Meland (Hordaland), kommunane og rådgjevingstenesta, med overføringsverdi til resten av fylket. Norsk landbruksrådgiving ynskjer å hausta erfaring med denne form for formidling og lukkast ein kan det brukast i heile landet. Særleg viktig for unge/nye bønder.

Resultat

Forsking og utviklingsarbeid knytt til klimatilpassing er ofte teoritisk og det er vanskeleg for den enkelte bonde å omsetja denne kunnskapen til ny praksis på sin eigen gard. Ein anna ting er at det lokale jordsmonnet varierer og gjer at det som verkar andre stader ikkje er alltid er mogleg her.

Tanken med dette prosjektet er å setja fokus på dei som lukkast, og prøva å gjera deira erfaringar tilgjengeleg for resten av bøndene på ein slik måte at dei kan endra praksis. Erfaringsbaserte tiltak samanhilde med forskingsresultat kan formidlast gjennom videosnuttar der ein syner bønder som gjer dette i praksis, og ein kan få vist både korleis og kvifor ein bør gjera ting på andre måtar for å tilpassa seg det endra klimaet.

Effekter

Landbrukskontor og rådgivingstenesta føler ofte at ein manglar verktøy for å formidla kunnskap til bøndene. Klimatilpassing er eit stort og vidt begrep som ikkje gjer mykje mening før ein fyller det med praktiske døme. Bønder lærer mest av andre bønder, men det er ikkje noko opplegg for slik formidling. Ved å ta i bruk sosiale media og videosnuttar trur ein når ut til spesielt nye bønder. Nye bønder ser me hentar mykje av kunnskapen sin frå internett og då er det viktig å gjera det tilgjengeleg på den måten. Lengre avstandar til rådgiving og eit mindre aktivt landbruksmiljø pga færre bønder har gjort det vanskelegare å nå ut med ny kunnskap. Bruk av media bruk kan difor vera eit effektiv verktøy.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Prosjektet må følgja årshjulet i landbruket og må difor gå over minst eit år. Ein treng tid til planlegging og førebuing så målet er å starta opp filming til hausten.

Kostnadsplan

Tittel	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
Brosjyre		15 000				15 000
Diverse		10 000				10 000
Formidling/markdager		25 000				25 000
Møter	5 000	5 000				10 000
norsk landbruksrådgiving	20 000	20 000				40 000
Prosjektleiing	20 000	20 000				40 000
Reiser	5 000	5 000				10 000
Videoproduksjon	20 000	30 000				50 000
Sum kostnad	70 000	130 000				200 000

Finansieringsplan

Tittel	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
Andre midlar	7 000					7 000
Fylkesmannen i Hordaland	73 000					73 000
Landbruksrådgivinga-eige ninnsats	10 000					10 000
Meland bondelag-eigeinnsats	10 000					10 000
Meland kommune-eigeninnsats	30 000					30 000
RULL-hfk	70 000					70 000
Sum finansiering	200 000					200 000

Geografi

1256-Meland

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Prosjekt praktisk klimatilpassing.korr.Lise.docx	4 407 853	09.04.2018